

Kviteseid sauavslag
Tveitgrendvegen a
3850 KVITSEID
Att. Ann Kristin Teksle

Saksbehandler, innvalgstelefon
Arne Christian Geving, 33372351

Skadefellingstillatelse på en -1- ulv i Tokke, Kviteseid, Tinn og Vinje kommuner

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Vestfold og Telemark skadefellingstillatelse på én - 1 - ulv i Tokke, Kviteseid, Tinn og Vinje kommuner. Tillatelsen gjelder fram til fredag 21. august kl. 12.00. Kviteseid sauavslag er ansvarlig sammen med interkommunalt fellingslag for rovvilt i Vest-Telemark (Fyresdal kommune) for fellingsforsøket. Nærmere vilkår følger av dette brevet.

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark viser til melding på mobil med Aslak Momrak-Haugan torsdag 13. august 2020. Fylkesmannen mottok først en melding pr mobil (sms) med forespørsel om skadefellings-tillatelse på ulv torsdag 13. august kl. 22:41. Skriftlig søknad var også sendt pr e-post til postmottak. På grunn av bruk av feil e-postadresse ble skriftlig søknad først registrert hos Fylkesmannen kl. 13.15 fredag 14. august. Det vises også til telefonkontakt med fellingsleder, Aslak Momrak-Haugan fredag 14. august.

Bakgrunn for søknad

Bakgrunn for søknaden er at Statens naturoppsyn (SNO) har dokumentert 4 lam drept av Ulv i Kvålsgrend, Tokke kommune. Flere dyr (4 stk) er også registrert skadet. Dyrene tilhører Olav Brauti, Tveitgrend i Kviteseid kommune. Lammene er dokumentert av SNO, og er bekreftet av SNO's rovviltansvarlig for regionen Espen Marker. Skadene er av SNO vurdert til å være ferske. Det undersøkes om det kan være flere savnede sau i området.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene): "Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom (...) Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke

truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte (...).
Rovviltforskriften § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):
Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a. områdets betydning som beitemark*
- b. skadenes omfang og utvikling*
- c. potensialet for fremtidige skader*
- d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling.

Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35." Etter § 9 i rovviltforskriften kan Fylkesmannen gi løyve til felling for å hindre framtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltneemnda ev. Miljødirektoratet, jf. forskriften §§ 8 og 13.

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre framtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltneemnden, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Kvoten for betinget skadefelling i rovviltregion 2 er gitt av rovviltneemnda i vedtak av 14. mai 2020 og er på to ulv, hvorav ingen er felt.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene opptrer i levedyktige bestander i deres naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf § 14. En slik avveining skal ikke føre til at målet i § 5 blir fraveket, men at tiltaket vil kunne føre til at målet i § 5 blir nådd på annen måte eller i annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jamfør også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Dette er konkretisert nærmere gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 2. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har benyttet eksisterende kunnskap om ulv i behandlingen av saken, jf. § 8 i naturmangfoldloven. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge. Det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3.

Fylkesmannen mener en eventuell felling av det skadegjørende individ i dette området har en begrenset innvirkning på den skandinaviske ulvebestanden og nasjonale bestandsmål. Det har årlig blitt felt ulver på skadefelling i Norge og de siste årene har omfanget vært mellom 5-9 individer per fellingssår (1. april til og med 31. mars). Skadefelling utgjør en liten andel av den kjente dødeligheten for ulv i Norge. Skadefelling i Norge i nåværende omfang ser ikke ut å ha vært til hinder for en økende bestandsstørrelse i Norge.

Gjennom statusrapporter og annen informasjon fra overvåkingen og det skandinaviske ulveprosjektet (Skandulv) er det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10.

Det er ikke mål om å ha ynglende ulv i Telemark. I henhold til punkt 2.2.19 i rovviltforliket skal soneinndelingen forvaltes tydelig. Dette betyr at det skal være en lav terskel for å gi fellingstillatelse

på ulv her dersom det oppstår akutte skadesituasjoner. Terskelen for å gi tillatelse til felling av genetisk verdifulle dyr skal være høyere enn for andre individ. Det vises også til forvaltningsplanen for rovviltregion 2 hvor det er satt regionale mål, strategier og tiltak for ulv i regionen hvor det blant annet legges vekt på at dersom potensialet for skade er stort, skal terskelen for uttak være lav. Det er samtidig ikke en null-toleranse for ulv utenfor ulvesonen. Dette er også presisert i brev av 25. august 2011 fra Miljøverndepartementet til rovviltmyndene, Fylkesmennene og direktoratet, der det går fram at punkt 2.2.19 i rovviltforliket ikke kan forstås slik at ethvert rovdyr som er i et prioritert beiteområde for husdyr eller kalvingsområde for tamrein omgående skal felles. Det må i hvert enkelt tilfelle gjøres en konkret vurdering av potensialet for skade, og dette vil variere ut fra tid på året og om rovdyret er fast etablert eller på vandring.

I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere de aktuelle områdene som viktige beiteområder for sau. Fylkesmannen er kjent med at det befinner seg flere sauebesetninger i tilgrensende områder i tillegg til de aktuelle skadeområdene. Vi er i siste halvdel på beitesesongen i utmark, men skadepotensialet kan være svært stort om en ulv fortsatt har tilhold i denne delen av regionen. Det er erfaringsmessig svært vanskelig å felle ulv på barmark. Fylkesmannen vil vurdere fortløpende om det er hensiktsmessig å få gjennomført innsanking i skadeområdet, noe som kan forhindre ytterligere skade. Ulv vil med sitt raske bevegelsesmønster kunne representere en betydelig skaderisiko også et annet sted med husdyr på beite enn skadeområdet. Fylkesmannen vil derfor påpeke at det er svært viktig å øke tilsynet i tilgrensende beiteområder i en periode framover. Med det som bakgrunn utvides fellingsområdet til å omfatte Tokke, Kviteseid, Tinn og Vinje kommuner.

Fylkesmannen har vurdert den samlede belastninga som ulvebestanden er og vil bli utsatt for, og mener at vedtaket ikke er i strid med prinsippet i § 10 i naturmangfoldloven. Ut fra ovennevnte vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig. Vi har pr. i dag ikke kunnskap om den genetiske status til den antatt skadegjørende ulven. Fylkesmannens vurdering er at vi ikke kan legge avgjørende vekt på risikoen for å felle en ulv med verdifullt arvemateriale sett i forhold til risikoen for skade på sau i dette tilfellet, men at det er hensiktsmessig at det forsøkes å avdekke individets genetiske status gjennom innsamling av mulig DNA samtidig som fellingsforsøk pågår. Vi har dermed lagt mindre vekt på føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9. Etter vår vurdering er § 11 ikke relevant her, og vi legger til grunn at Stortinget gjennom vedtaket om forvaltningsområde for ynglende ulv har tatt de hensyn som senere er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Fylkesmannen viser til Klima- og miljødepartementets tiltakspakke for å gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen. Her åpnes det for å bruke løs på drevet halsende hund fra dag én der dette kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å oppnå uttak. Fylkesmannen anser at det kan være hensiktsmessig å benytte slik hund under dette fellingsforsøket. Løs på drevet halsende hund kan bidra til et mer effektivt fellingsforsøk, raskere uttak av ulven og derved hindre skader på beitedyr. Det er et vilkår at beitelagene i det aktuelle området er enig i at slik hund kan brukes. Det er en spesielt sårbar tid for vilt med yngle- og hekketid. Fylkesmannen understreker derfor at det er særdeles viktig at eventuell bruk av løs hund gjøres på en måte som reduserer faren for forstyrrelse av annet vilt til et minimum. Hundene skal ha på seg peiler og må hentes inn dersom det viser seg at de ikke lenger følger ulvesporet. Videre må slike hunder bare slippes på helt ferske spor som en med sikkerhet vet er etter den aktuelle ulven. For å systematisere erfaring med bruk av slik hund, skal det innen en måned rapporteres til Miljødirektoratet om bruk og effekt av tiltaket.

Forsøk på innsamling av DNA

SNO har i sin instruks fått føringer om å gjøre ekstra søk etter DNA (hår og avføring) fra ulv. I forbindelse med skadedokumentasjonene som er utført i skadeområdet er det samlet inn skinn for innhenting av mulig DNA. Dersom slike funn blir gjort i det følgende skal dette sendes umiddelbart til Rovdata for prioritert analyse. Medlemmene i fellingslaget skal også samle inn relevant materiale

med mulig DNA dersom det blir gjort funn i løpet av skadefellingsforsøket jf. vilkår 10 nedenfor. Dersom det skulle vise seg å være et genetisk verdifullt individ vil vi foreta en ny vurdering av situasjonen.

Konklusjon og vedtak:

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for skader på sau dersom ulv fortsetter å oppholde seg i denne delen av regionen, iverksetter Fylkesmannen i Vestfold og Telemark skadefellingstillatelse på én -1- ulv i Tokke, Kviteseid, Tinn og Vinje kommuner. Følgende vilkår er knyttet til tillatelsen:

1. Tillatt fellingsområde er Tokke, Kviteseid, Tinn og Vinje kommuner.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av én – 1 – ulv i tidsrommet **torsdag 13. august kl. 23.30 til og med fredag 21. august 2020 kl. 12.00.**
3. Tillatelsen gis Kviteseid sauallslag og det interkommunale fellingslaget for Vest-Telemark, etablert fra Fyresdal kommune som er ansvarlig for administrasjon av den økonomiske rammen da de er «vertskommune» for ordningen med regional skadefellingsberedskap i denne delen av Telemark. Fellingsforsøket skal ledes av Aslak Momrak-Haugan som er administrativ leder av dette fellingslaget. Fellingslaget må avklare innsatsen med de aktuelle kommunale viltmyndigheter.
4. Det skal kun benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til jakt på ulv, jf. *Forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst*. Av denne følger at hagle ikke er tillatt brukt.
5. Kun personer som er oppnevnt til det interkommunale skadefellingslaget kan delta i skadefellingsforsøket. Fellingsleder avgjør hvem av disse som deltar i fellingsforsøket. Kommunene skal sende en oversikt over deltakerne i skadefellingslaget til Fylkesmannen, dersom dette ikke er gjort tidligere i år. Dersom det blir endringer, må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen, samt de generelle gjeldende bestemmelsene i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
6. Deltakere i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøve for bruk av rifle gjeldende år. Deltakerne i fellingslaget skal være registrert som lisensjegere, jf. Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr. 313, §§ 13 og 14. Deltakerne i fellingsforsøket skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
7. Fylkesmannen og Statens naturoppsyn skal **umiddelbart** underrettes om alle tilfeller hvor dyr påskytes, såres eller felles. Dersom dyr blir skadeskutt plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på skadefelling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
8. Ansvarlig fellingsleder kan, dersom det vurderes som aktuelt, selv ta kontakt med SNO for eventuell bistand. SNO vil vurdere eventuelle henvendelser bl.a. med bakgrunn i egen kapasitet.

9. Ansvarlig fellingsleder skal rapportere en gang pr. døgn når det pågår fellingsforsøk til Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, på telefon 950 77 102. Dersom det blir gjort observasjoner av ulv eller avdekkes skader, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.

10. Ved funn av genetisk materiale fra ulven, for eksempel avføring hår, skal skadefellingslaget umiddelbart kontakte SNO for å få sikre dette materialet slik at det kan sendes inn til genetisk analyse.

11. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelse gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

12. Ulv felt i samsvar med denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår og blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal skytter fremvise felt dyr for SNO for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra SNO, politi eller Fylkesmannen.

13. I henhold til rovviltforskriften § 9a kan deltakere fra kommunale fellingslag få godtgjøring knyttet til fellingsforsøket. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. **Det settes en ramme for dette fellingsforsøket til kr. 30 000,- til godtgjøring til fellingspersonell og kr 10 000,- til konkrete utgifter** (kjøring, telefon etc). Rammen forvaltes av Fyresdal kommune, jf. pkt. 3 ovenfor. I tillegg til fastsatt maksimale døgnpris (1 600,- pr døgn), skal kommunen også beregne feriepenger og arbeidsgiveravgift, og dette skal kommunen dekke innenfor den nevnte rammen fra Fylkesmannen. Rammen er å betrakte som endelig for den perioden tillatelsen varer.

Dersom ulven fortsetter å bli værende i området tillatelsen er gitt for, kan Fylkesmannen øke rammen, forutsatt at innsatsen skjer på en hensiktsmessig og mest mulig kostnadseffektiv måte. Fylkesmannen kan også utvide fellingsområdet. Kommunen/fellingsleder må ta kontakt med Fylkesmannen i forkant av økt innsats dersom de mener det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at rammen bør økes. Kommunen må sørge for at deltakerne i fellingslaget fører bl.a. timelister og oversikt over antall kjørte kilometer. Kommunene skal sende sin fellingslogg, med detaljert oversikt over utgifter knyttet til fellingsforsøket til Fylkesmannen i Vestfold og Telemark innen tre dager etter endt fellingsforsøk.

14. Det gis adgang til å postere i bil på følgende vilkår under dette fellingsforsøket;

- a. Under transport skal våpen i bil være tomt for ammunisjon, og våpenet skal være nedpakket i Futteral, bag eller veske.
- b. Motor og lys skal være avslått når bilen brukes til postering.
- c. Samtlige kjøretøy som blir benyttet til dette formål, skal ha godt synlig merking som tydelig informerer om at fellingsforsøk pågår, og at kjøretøyet og de som benytter seg av det deltar i fellingsforsøket.
- d. Fellingslaget skal ta alle nødvendige forholdsregler for å ivareta allmennhetens sikkerhet i forbindelse med bruk av bil til postering under fellingsforsøket.

15. Det gis tillatelse til å bruke løs på drevet halsende hund på følgende vilkår under dette fellingsforsøket;

- Hunden(e) skal ha gps-sender
- Hunden(e) skal bare slippes på ferske spor som en vet sikkert er fra ulv
- Dersom hunden slår over på annet vilt eller husdyr skal hundefører være i stand til raskt å ta inn hunden

- Husdyreiere i området må godkjenne at hund kan slippes
- Kommunen må gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven
- Senest en måned etter at løs på drevet, halsende hund er brukt skal det sendes rapport til Miljødirektoratet med kopi til Fylkesmannen. Av rapporten skal det framgå hvordan slik hund er brukt og effekten av dette. Det skal ligge med utskrift eller fil av gps-logg fra hundepiler.

16. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen f.eks. dersom det påvises genetiske viktig individ av ulv.

Fylkesmannen er tilgjengelig på beredskapstelefonen for rowilt, tlf. 950 77 102, dersom det er spørsmål rundt denne tillatelsen eller annet.

Klageadgang Klage

Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28.

Klagefristen er tre – 3 – uker fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Grethe Helgås (e.f.)
Assisterende direktør i Miljøavdelingen

Arne Christian Geving
fagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Kviteseid kommune	Kviteseidgata 13	3850	KVITeseID
Fylkesmannen i Agder	Postboks 788	4809	ARENDAL
Vinje kommune	Vinjevegen 192	3890	VINJE
Fyresdal kommune	Klokkarhamaren 6	3870	FYRESDAL
Tokke kommune	Storvegen 60	3880	DALEN
Fylkesmannen i Oslo og Viken	Postboks 325	1502	MOSS
Tinn kommune	Postboks 14	3661	RJUKAN
Mattilsynet			
Politiet			
SNO v/ Espen Marker			